

Preek op Paaszondag

Thema: Als de opgestane Heer ons bij onze naam noemt, dan gaat de wereld er anders uit zien.

Orde van dienst

Voorzang: Psalm 149,1.2.5 en Gezang 25 (Joh. de Heer)

Votum en Groet

Zingen: Psalm 95,1.2

Lofzegging

Zingen: Psalm 95,4

Gebed om het licht van de Geest

Schriftlezing: Psalm 16

Zingen: Psalm 150,1

Schriftlezing: Johannes 20,1-10

Zingen: Opwekking 546,1.2.3

Verkondiging van Johannes 20,11-18

Zingen: Gezang 196,1-5

Dankzegging en voorbeden.

Collecte

Regels voor het nieuwe leven.

Zingen: Gezang 215

Zegen

Zingen: Opwekking 213,1.2.3

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Pasen is te groot voor woorden.

Ons hart kan Pasen niet bevatten.

Pasen past niet binnen de kaders van ons denken en ons voelen.

We hebben er geen antenne voor.

We zitten op slot en het komt niet bij ons binnen; het dringt niet tot ons door.

De rijke werkelijkheid van Pasen behoort tot een andere wereld dan de onze.

En als niet van de andere kant, vanuit die andere wereld de deur wordt geopend, dan blijven wij daarbuiten staan.

Dat maakt Johannes ons duidelijk met het verhaal van Maria Magdalena.

Maria Magdalena die niet weet waar ze het zoeken moet.

Die op die morgen van Christus' opstanding rondtolt in haar verdriet.

Rusteloos rent ze rond, als een verdwaasde.

Van haar huis naar de graftuin.

Van het graf naar Petrus en dan naar de andere discipel.

Dan weer terug naar de graftuin.

Het graf in, het graf uit.

Op de tuinman af, van de tuinman weg.

Ze rent maar huilend rond binnen de vicieuze cirkel van haar verdriet.

En ze breekt er niet uit.

Ze wordt als in een draaikolk naar beneden gezogen.

Radeloos. Reddeloos. Reddeloos.

Totdat de stem van de Goede Herder dit dolende schaap uit zijn kudde bij haar naam noemt: Maria!

Dan komt ze tot stilstand.

Dan komt ze tot rust.

Dan komt ze tot zichzelf en tot Hem, die haar Redder is.

Dan bloeit ze in de graftuin open en wordt ze ontvankelijk voor de nieuwe werkelijkheid.

Dit verhaal is het vertellen waard.

Zal de werkelijkheid van Pasen ook bij u binnenkomen?

Ik hoop en bid dat u vanmorgen uw naam hoort noemen.

Dat jij hier en nu tot je zelf komt en tot Hem die jou Redder is.

Maria is één van de trouwste volgelingen van de Heer geweest.
Ooit had Jezus haar verlost van zeven boze geesten, zeven demonen.
Wat moet dat een bevrijding zijn geweest, zo te worden weggerukt uit het domein van de vorst van de duisternis; uit de hel van het occulte.
Een nachtmerrie is daar niets bij.
Alles in haar leven was gericht op verwoesting en verderf.
Ze was ten prooi gevallen aan inktzwarte wanhoop.

En dan jaagt Jezus de geesten van de nacht op de loop.
Maria ademt op.
Het leven lacht haar toe.
En ze is niet meer bij Jezus weg te slaan.
Onafscheidelijk is ze van Hem die haar terugriep in het licht.

Maar dan gebeurt het ongelooflijke: haar Jezus sterft aan het kruis.
Wat niemand van de vrienden verwachtte, waar ook zij totaal niet mee rekende – dat gebeurt: Jezus wordt slachtoffer van verraad en corruptie.
Maria blijft tot het laatst in Jezus' buurt.
Ze is er bij als de dode Jezus van het kruis wordt gehaald.
En ze is er bij wanneer zijn verscheurde lichaam in het graf wordt gelegd.
Met de andere vrouwen wikkelt ze dat dierbare lichaam in doeken, gedrenkt in geurige specerijen.
Ze ziet met lege ogen hoe de zware steen knarsend voor de ingang wordt gerold.

Dan is het sabbat.
Een lange, lege dag.
Een dag vol zwarte gedachten.
Jezus is dood.
Jezus, die haar redde van de machten van de hel, is dood.
Zullen nu de demonen niet spotlachend terugkeren?
Wie zal haar nu nog beschermen tegen hun kwellingen?
Maria kan op deze sabbat de rust niet vinden.

En zodra de sabbat voorbij is en de eerste dag van de week begint, is Maria al op weg naar het graf.
Over andere vrouwen vertelt Johannes niet.
Dat is tekenend: Maria is met haar verdriet zielsalleen.

Het is nog donker, vertelt Johannes.
Vreemd! Marcus zegt dat de zon al was opgegaan.
Maar voor Maria schijnt er geen zon.
Zij loopt alleen en verloren in het donker.
Naar haar dode Jezus, haar dierbare dode.
Als ze bij Hem is, op de plek waar zijn lichaam rust, zal ze misschien nog iets van veiligheid vinden.

Dan – wat een schrik: het graf is open!
De steen is opzij gerold!
Wat is hier gebeurd?
Maria kan maar één ding bedenken.
Ze – wie dat ook mogen zijn – ze hebben Jezus zelfs in zijn dood geen rust gegund.
Ze hebben Hem weggenomen.
Ze hebben nu ook nog de dode Jezus van haar afgepakt!

Vliegensvlug rent ze terug naar de stad – eerst naar Petrus, dan naar de discipel die op bijzondere wijze door de Heer bemind werd.
Ze port hen aan tot actie.
Zorg dat Jezus weer in zijn graf komt.
En achter de beide discipelen aan rent ze opnieuw naar de graftuin.

Of ze gezien heeft wat die twee daar precies deden?
Of zij met haar gesproken hebben over hun vermoedens?
In elk geval verandert het niets aan Maria's verslagenheid.
Als de beide mannen alweer weg zijn, blijft Maria in de graftuin achter.

En wat is ze in die tuin diep, diep in haar verdriet ondergedompeld.
Wij, die de afloop van het verhaal kennen, kunnen ons verbazen.
Immers, alles spreekt van de kracht van het nieuwe leven.
De weggerolde steen.
Het lege graf.
De engelen in blinkend wit stralen hemelse vreugde uit.
Ja, de Opgestane zelf komt op haar toe en spreekt haar aan.

Maar Maria ziet niets.
Maria hoort niets.
Ze is blind en doof.
Ze praat met engelen alsof het gewone mensen zijn.
Normaal gesproken staan mensen te trillen op hun benen als ze engelen ontmoeten.
Maria niet.
Ze wordt er niet anders van als ze deze boodschappers uit de hemelse wereld ziet.

Wij die de afloop van het verhaal kennen staan versteld dat de rijke werkelijkheid niet tot haar doordringt.
Maar is het verhaal van Maria niet levensecht?
Kan verdriet ons niet zo in zijn greep hebben dat we gewoon niets anders zien en niets anders ervaren dan de oorzaak van ons verdriet?
We hebben alleen maar oog voor wat we missen.
We zijn volledig gefocust op wat ons plaagt.
Woorden van troost en tekenen van hoop bereiken ons niet.
De wereld van God, de wereld van het licht is voor ons onbereikbaar.

Maria heeft zich helemaal aan haar verdriet overgegeven.
Ze bloedt er aan dood.
Tot vier keer toe wordt gezinspeeld op haar wenen.
De evangelist noemt het twee maal – in vs. 11.
De engelen spreken erover (vs. 13) en ook de vermeende hovenier (vs. 15).
Ze zit ingesponnen in haar verdriet als in een cocon.
Als je er zo aan toe bent wordt elke ontmoeting alleen maar aanleiding om opnieuw verdriet en verwijten te uiten.
Er is voor Maria maar één werkelijkheid: de zekerheid van het graf.
En nu is dat graf nog leeg ook.
Haar Heer is machteloos gebonden ergens anders neergelegd.

In dat verdriet is ze ook helemaal van zichzelf vervuld.
Ze staat in het middelpunt van haar eigen gedachten.
Alles draait om haar pijn.
De omgeving verbleekt tot een onpersoonlijk 'ze'.
Ze hebben mijn Heer weggenomen en ik weet niet waar ze Hem hebben neergelegd.

Ze neemt ook niet meer waar.
Ze praat met engelen alsof het gewone mensen zijn.
En Jezus ziet ze voor de tuinman aan.

En ze loopt maar letterlijk in een kringetje rond.
Ze komt bij het graf.
Ze keert zich af van het graf om naar de stad te gaan.
Ze komt weer terug bij het graf.
Ze gaat het graf binnen om de situatie nog eens goed te bekijken.

Ze spreekt met de engelen en loopt weer naar buiten.
Ze keert het licht de rug toe.
Dus moet ze duisternis zien.

Maar daar aan de kant van haar ongeloof, als ze zich onaangedaan afkeert van de tekenen van de opstanding, ontmoet ze Jezus.
En Hij spreekt haar aan.
En zij uit nog eens haar verdriet.
Maar als we afgaan op de eerste woorden van vs. 16 moet ze zich toen nog eens hebben omgekeerd – niet alleen van de tekenen van de opstanding, maar ook van de Opgestane zelf!
Ze tolt rond en rond en rond.
En ze is niet te bereiken.

Totdat Jezus haar naam noemt: Maria.
Dat betekent de laatste ommekeer.
Zij herkent haar Heer niet, maar Hij kent haar wel.
De Goede Herder roept zijn dwalend schaap bij de naam.

Ik las het verhaal van een man, die ergens in een meer was gaan zwemmen..
Plotseling werd hij overvallen door een dichte mist.
Hij wist totaal niet meer welke kant hij op moest.
Hij was alle gevoel voor richting kwijt.
Een half uur lang zwom hij in paniek dan de ene, dan de andere kant op.
Maar waar hij ook heen zwom, hij kwam niet weer aan land.
Hij voelde zich compleet wanhopig.
Toen hoorde hij plotseling in de verte vanaf de wal zijn naam roepen.
En opgelucht zette hij koers in de richting van waaruit de stem geroepen had.

Zo hoort Maria zich opeens bij de naam genoemd.
Is dat ook onder ons niet één van de diepste uitingen van liefde: alleen maar de naam noemen?
De naam, zo uitgesproken met bewogenheid en vol liefde zegt ons meer dan het innigste troetelwoord.
Maar als Hij ons bij de naam noemt – Jezus, de opgestane Heer.
Wat er dan gebeurt is niet te beschrijven.

Waar was Maria toch?
En wij – waar waren wij?
In de twijfel, in de zonde, in de wanhoop.
Er zijn zoveel mogelijkheden waardoor wij afgesloten zijn van de werkelijkheid van het nieuwe leven.
Geblokkeerd voor de wereld van God.
Gebarricadeerd voor de krachten van de opstanding.
Dan zijn we vër weg, onbereikbaar.
Geen mens die ons helpen kan of nog beschreeuwen kan.
Geen troostwoord beurt ons op.
Geen bemoediging komt over.
We zitten gevangen in de kerker van ons verdriet, ons lot, onze schuld.
Hoe komen we ooit aan wal.
Of is alles voorgoed voorbij?
Zinken we weg in de zee van onze ellende?

Dit gevaar bedreigt ons allemaal, broeders en zusters.
Maar weet dan, dat ook u ooit bij uw naam geroepen bent.
Toen u gedoopt werd.

Ja, maar wat kan er na de doop en ondanks de doop nog niet allemaal met ons gebeuren!
Wees niet bang.
De Heer Jezus kent uw naam.
Hij heeft die geroepen en Hij zal die telkens opnieuw uitspreken.

Hij kan aanwezig zijn, zonder herkend te worden.
Hij is er.
Hij is vanmorgen ook hier – opgestaan en wel.
Heer en Heiland. Meester en Verlosser.

Eigenlijk zou ik wel namens Hem al uw namen willen noemen.
Maar zo moet u vanmorgen de verkondiging van het opstandingsevangelie horen.
Jezus zegt: *Johan, Karel, Willy, Christa* – ik noem er maar een paar.
Johan – wat een gewone naam.
Maar ik verlang er naar om mijn Verlosser die naam te horen noemen.

Hij hééft dat al gedaan – toen ik gedoopt werd.
Hij zegt het telkens als ik word bedoeld.
Broeders en zusters, u wordt bedoeld in deze preek.
In het Heilig Avondmaal dat we vorige week nog vierden.
Als we door verdriet worden overmand, als we worden ingesloten door de wanhoop, als de geesten van de nacht ons aanvechten, dan mogen we weten: Jezus kent mijn naam.
Als wij Hem kwijt zijn, dan is Hij ons niet kwijt.
Maria!

Wat kunnen we dan beter doen dan ons te voegen bij Maria en te zeggen: *Rabbouni! Meester!*
Onze goddelijke leraar, onze Goede Herder.
U bent het.
U bent er.
Meer vraag en wens ik niet.
Zie, hier ben ik.

Ja, maar dan is er toch nog één ding dat we ook met Maria moeten leren.
Want zo eenzaam en op zichzelf als Maria was in haar verdriet, zo egocentrisch dreigt ze ook te worden in haar aanbidding.
Kennelijk is Maria op haar knieën gevallen en heeft ze de voeten van de Heiland omarmd.
Ze heeft haar Heiland weer terug.
En nu wil ze weer als vanouds met Hem verder gaan.

Maar dan duwt Jezus haar zachtjes terug.
Want tussen Maria en Jezus ligt de opstanding.
Met zijn kruisiging is Jezus begonnen aan zijn verhoging.
In zijn leven zit een stuwende kracht naar boven, terug naar zijn Opdrachtgever, de Vader.
En daar boven zal bevestigd worden waarvoor Hij aan het kruis gestorven was.
Daar zal voor eeuwig de gemeenschap worden gesticht tussen de Vader en allen die de Vader Hem gegeven heeft.
Maria, houd Mij niet vast. Houd Mij niet tegen.
Wees voor Mij geen hinderpaal op weg naar het binnen halen van de vrucht van mijn lijden en sterven.

En daarvan Maria mag jij de boodschapster zijn aan de anderen.
Ga naar mijn broeders, zegt Jezus.
Mijn broeders.
Daarin klinkt de jubelzang op de gemeenschap al in door.
Mijn broeders.
Dat zijn zij, die sliepen toen Hij in gebed worstelde met God; die Hem in de steek lieten toen Hij gevangen genomen werd; die vloeken en zwoeren dat ze Hem niet kenden.
Ga naar mijn broeders en zeg hun: Ik vaar op naar mijn Vader en uw Vader, naar mijn God en uw God.

Zo krijgt Maria een opdracht.
Ze is immers niet de enige die troost en bemoediging nodig heeft?
Wat heilzaam is deze opdracht.

De door verdriet verlamde vrouw wordt door deze opdracht losgebroken uit de vicieuze cirkel van haar smart.

In haar toewijding aan de taak jegens anderen zal ze bevrijding vinden.

Ze zal de naasten en hun nood ontdekken.

Ze zal de voortgang van Christus' werk gaan zien en in dat perspectief zal ook haar leven een nieuwe invulling krijgen.

En voor de laatste maal keert Maria zich om.

Ze gaat opnieuw terug naar de stad.

Net als in vs. 1.

Maar wat is ze veranderd.

Ze is een schaap van de kudde van de Goede Herder die zich bij haar naam gekend weet.

Ze weet zich lid van een gemeenschap van broeders en zusters.

Ze is zich bewust van een nieuwe taak: getuige te zijn van de nieuwe werkelijkheid, geschapen door de opgestane Heer.

Ze is een geknakte roos die door de hovenier is opgebonden en nu in liefde bloeit.

Als Hij haar niet geroepen had dan was het voor haar geen Pasen geworden.

Als Hij ons niet bij name noemt, dan wordt het voor ons ook geen Pasen.

Want de werkelijkheid van Pasen past niet binnen de kaders van ons denken en ons voelen.

Als niet van de andere kant, vanuit de wereld van God de deur wordt geopend, dan blijven wij buiten staan.

Broeders en zusters, hebt u vanmorgen door Christus uw naam horen noemen?

De opgestane Heer roept u.

En hebt u zijn stem verstaan dan ziet de wereld er anders uit.

Dan kunt u vandaag het Paasfeest vieren.

AMEN.